

DECIZIE

05 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Gheorghe Sîrbu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani mun.Chișinău cu privire la contestarea
actelor administrative,

împotriva încheierii din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale
împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La data de 24 aprilie 2019, Gheorghe Sîrbu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de
Asigurări Sociale Râșcani mun.Chișinău cu privire la contestarea actelor
administrative (f.d.3-10).

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani
acțiunea a fost admisă. A fost anulat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale
Râșcani mun.Chișinău nr.2209 din 10 decembrie 2018, privind transferarea lui
Gheorghe Sîrbu la pensia pentru vechime în muncă. Casa Națională de Asigurări
Sociale a fost obligată să transfere reclamantul, Gheorghe Sîrbu, de la pensia de
xxxxx la pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 29 noiembrie 2019
(f.d.212, 222-230).

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani
a fost corectată eroarea materială din partea dispozitivă a hotărârii din 29 noiembrie
2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fiind substituită, în partea dispozitivă
a hotărârii, sintagma „10 decembrie 2018” cu sintagma „14 martie 2019” (f.d.214-
215).

La data de 27 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus
apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău,

sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii (f.d.220).

Ulterior, la data de 06 martie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.136-138).

Prin încheierea din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 16 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva încheierii din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri, prin care Casa Națională de Asigurări Sociale să fie repusă în termenul de declarare a apelului (f.d.146-147).

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat, că nu este de acord cu încheierea recurată, invocând prevederile articolelor 65, 232 și 243 din Codul administrativ și articolul 116 din Codul de procedură civilă.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a reiterat că reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Aliona Trofim, a fost în imposibilitate să respecte termenul legal de depunere a motivării apelului, deoarece în perioadele 28 ianuarie 2020- 11 februarie 2020 și 17 februarie 2020- 21 februarie 2020 s-a aflat în concediu medical, dar și pe motivul acumulării volumului mare de lucru pe perioada absenței de la serviciu.

De asemenea, Casa Națională de Asigurări Sociale a subliniat că a recepționat hotărârea motivată la data de 05 februarie 2020, astfel considerând că apelul declarat la data de 06 martie 2020, este depus în termen.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Astfel, deși instanțelor de judecată le revine, în primul rând, sarcina de a interpreta și de a aplica normele de drept procedural, un formalism excesiv în aplicarea acestora se poate dovedi contrar art. 6 § 1 CEDO, atunci când acesta se face în detrimentul unuia dintre participanții la proces (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei*, nr. 48.553/99, pct. 81, CEDO 2002-VII).

Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale (*Bellet împotriva Franței*, Hotărârea din 4 decembrie 1995, pct. 42, 36, *Canete de Goni împotriva Spaniei*, nr. 55.782/00, pct. 34, CEDO 2002-VIII).

Drept urmare, în speță, apelul a fost depus la 24 decembrie 2019, în termenul de 30 zile prevăzut de lege, este important de menționat că Curtea Europeană de nenumărate ori s-a expus că o interpretare deosebit de strictă a regulilor de procedură în instanțele naționale (formalism excesiv) poate priva reclamanții de dreptul lor la acces la instanță.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea din 18 martie 2020 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO.

La data de 16 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului Gheorghe Sîrbu și avocatului Iulia Sîrbu copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.155).

Prin referința depusă la data de 24 iulie 2020, intimatul Gheorghe Sîrbu, reprezentat de avocatul Iulia Sîrbu, a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d.160-162).

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 18 martie 2020, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 02 iunie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d.143).

Astfel, recursul din 16 iunie 2020, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 27 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii (f.d.220).

Ulterior, la data de 06 martie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.136).

Prin încheierea din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 140-141).

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar Casa Națională de Asigurări Sociale nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost pronunțat la data de 29 noiembrie 2019 (f.d.212).

Iar, la data de 27 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2019 Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii (f.d.220).

Concomitent, potrivit materialelor cauzei, la data de 04 februarie 2020, prin intermediul poștei electronice, recurente, Casei Naționale de Asigurări Sociale, i-a fost notificată hotărârea motivată din 29 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.231).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, este de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate și a început să curgă de la data de 05 februarie 2020, zi de miercuri și a expirat la data de 05 martie 2020, zi de joi.

La caz, motivarea apelului a fost depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 06 martie 2020, adică cu 1 zi, peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Conform art. 237 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Astfel, pînă la ședința de judecată stabilită pentru data de 18 martie 2020, dar și în cadrul ședinței de judecată, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a înaintat instanței de apel cerința de repunere în termen a cererii de apel, deși a prezentat apelul în afara termenului legal.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurente, precum că reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Aliona Trofim, a fost în imposibilitate să respecte termenul legal de depunere a motivării apelului, deoarece

în perioadele 28 ianuarie 2020- 11 februarie 2020 și 17 februarie 2020- 21 februarie 2020 s-a aflat în concediu medical, dar și pe motivul acumulării volumului mare de lucru pe perioada absenței de la serviciu.

Or, Casa Națională de Asigurări Sociale este o autoritate publică autonomă, cu statut de persoană juridică, având mai mulți angajați în secția respectivă.

De asemenea, nu pot fi reținute nici argumentele recurente, precum că a recepționat hotărârea motivată la data de 05 februarie 2020, astfel considerând că apelul declarat la data de 06 martie 2020, este depus în termen, ori recurenta nu a prezentat în confirmarea acestui fapt probe concludente și pertinente.

Conform art. 18 din Legea nr. 284-XV din 22 iulie 2004, privind comerțul electronic, comunicarea electronică după puterea juridică și puterea doveditoare se echivalează cu informația în formă scrisă. În cazul în care legea prevede ca informația să fie prezentată în scris, această cerință se consideră executabilă prin comunicarea electronică, cu condiția că informația ce se conține în ea este accesibilă pentru utilizare repetată. Comunicarea electronică nu poate fi lipsită de putere juridică sau de putere doveditoare numai din motivul că este întocmită în formă electronică. Responsabilitatea pentru conținutul comunicării electronice o poartă persoana care a întocmit comunicarea electronică, dacă contractul sau legea nu prevede altfel. Modul de acces la informația ce se conține în comunicarea electronică și de protecție a acesteia se stabilește prin lege.

Articolul 21 alin.(1) aceeași Lege, prevede că comunicarea electronică se consideră comunicare a alcătuitorului, dacă a fost expediată nemijlocit de alcătuitor; de persoana autorizată să acționeze în numele alcătuitorului comunicării electronice, inclusiv de intermediarul în comerțul electronic; prin sistemul informațional al alcătuitorului sau, în numele lui, printr-un sistem ce funcționează în regim automat.

În speță, hotărârea motivată din 29 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată recurente, Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 04 februarie 2020, prin intermediul poștei electronice, de persoana autorizată să acționeze în numele alcătuitorului comunicării electronice, la caz de către colaboratorul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.231).

Mai mult, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a înaintat instanței de apel cerința de repunere în termen a cererii de apel.

Iar, în cazul examinării unui apel tardiv, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești,

ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale sunt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și se menține încheierea din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan